

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Teologická fakulta

Bakalářská práce

ČINNOSTI A PROBLÉMY SALESIÁNSKÉHO STŘEDISKA MLÁDEŽE V ČESKÝCH
BUDĚJOVICÍCH

Autor práce: Aneta Hejnová

Vedoucí práce: PhDr. Jaroslav Hála

Studijní program: Sociální a charitativní práce (PS)

2024

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem autorkou této bakalářské práce a že jsem ji vypracovala pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu použitých zdrojů.

10.3.2024

.....
Aneta Hejnová

Poděkování

Ráda bych touto cestou upřímně poděkovala vedoucímu této práce panu PhDr. Jaroslavu Hálovi za jeho cenné rady, trpělivost a odborné vedení, které mi poskytl během celého procesu psaní bakalářské práce. Také bych ráda poděkovala všem respondentům, kteří se ochotně podíleli na výzkumu, za jejich čas a účast, které jsou pro mě neocenitelné.

Obsah

ÚVOD	5
1. CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	6
2. SOUČASNÝ STAV	8
2.1 CHARAKTERISTIKA SALESIÁNSKÉHO Hnutí MLÁDEŽE	8
2.2 SOCIÁLNÍ ASPEKTY SALESIÁNSKÉHO Hnutí MLÁDEŽE	9
2.3 SALESIÁNSKÉ STŘEDISKO MLÁDEŽE V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH	10
3. VLASTNÍ VÝZKUM	15
3.1 VÝZKUMNÉ OTÁZKY	15
3.2 REALIZACE VÝZKUMU	15
3.3. ETIKA VÝZKUMU	16
3.4. VÝSLEDKY	17
3.5 DISKUSE	20
ZÁVĚR	28
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	29
LITERÁRNÍ ZDROJE	29
INTERNETOVÉ ZDROJE	30
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK, GRAFŮ	33

Úvod

Salesiánské středisko mládeže v Českých Budějovicích hraje klíčovou roli ve společenství tím, že poskytuje dětem a mladým lidem nejen volnočasové aktivity, ale i podporu a vzdělávání v duchu křesťanských hodnot. Umístění tohoto střediska na sídlišti Máj, které je domovem mnoha rodin a mladých jedinců čelících různým sociálním výzvám, není náhodné. Sídlíště Máj představuje dynamické prostředí s vlastními specifickými potřebami a výzvami, a právě zde je středisko klíčovým hráčem, který pomáhá těmto jedincům integrovat se do společnosti a rozvíjet svůj potenciál. Jeho role je tedy mnohem větší než jen poskytování volnočasových aktivit; je to místo, kde se formují budoucí generace, kde se rodí nové naděje a kde se upevňují hodnoty solidarity a vzájemného respektu.

Mým cílem v této bakalářské práci je nejen představit rozmanitost činností střediska, ale i podrobněji prozkoumat problémy, s nimiž se při jeho fungování potýká. Téma jsem si vybrala na základě svého zájmu o práci s mládeží a osobních zkušeností z vysokoškolské praxe v tomto středisku. Motivací je tak nejen snaha porozumět fungování a výzvám, kterým čelí organizace poskytující podporu v komunitě, ale i zájem o zdokonalení vlastních dovedností v oblasti sociální práce a komunitního rozvoje.

Bakalářská práce *Činnosti a problémy Salesiánského střediska mládeže v Českých Budějovicích* je rozdělena na dvě části, a to na současný stav a vlastní výzkum.

První část práce se zaměřuje na teoretický rámec, který detailně popisuje charakteristiku Salesiánského hnutí mládeže a jeho sociální aspekty. Tato část je klíčová pro porozumění kontextu, ve kterém středisko působí. Zdůrazňuje důležité prvky a hodnoty, které formují jeho činnost a poslání. Analyzování tohoto teoretického pozadí je nezbytné pro kvalifikovanou interpretaci a hodnocení střediska, které budou následovat v druhé části práce.

Část se také věnuje analýze současného stavu a činností českobudějovického Salesiánského centra. Tato analýza staví na poznatcích z teoretické části a poskytuje konkrétní pohled na aktivity, programy a služby, které středisko poskytuje mladým lidem. Tato část je důležitá pro zhodnocení praktických aspektů fungování střediska a identifikaci možných problémů a výzev, kterým čelí.

Druhá část práce se soustředí na vlastní výzkum, který má za cíl získat konkrétní poznatky a data o fungování střediska přímo od jeho pracovníků. Tato část je klíčová pro hlubší porozumění reálným činnostem a výzvám, kterým čelí středisko v praxi. Získané poznatky jsou následně interpretovány a analyzovány s cílem objevit možná řešení a doporučení pro budoucí rozvoj střediska.

Práce je zaměřena hlavně na zodpovězení dvou stěžejních výzkumných otázek, které budou strukturovat výzkum a analýzu. První otázka sleduje identifikaci problémů, s nimiž se respondenti setkávají v rámci činností Salesiánského střediska mládeže v Českých Budějovicích. Budou zkoumány různé aspekty těchto problémů a jejich dopady na pracovní prostředí a efektivitu střediska. Druhá otázka se zabývá identifikací možných řešení těchto problémů, které respondenti navrhnou. Bude sledován jejich pohled na možné strategie a opatření, která by mohla vést ke zlepšení situace a efektivnějšímu fungování střediska. Tyto výzkumné otázky poskytnou hlubší vhled do dynamiky a výzev, kterým čelí Salesiánské středisko mládeže v Českých Budějovicích, a pomohou formulovat konkrétní doporučení pro jeho další rozvoj.

Tímto strukturovaným přístupem jde o to zajistit, aby práce poskytovala komplexní analýzu činností střediska mládeže a současně nabídla konkrétní doporučení pro jeho další rozvoj, které vycházejí z teoretických poznatků i výsledků vlastního výzkumu.

Předkládaná bakalářská práce může především pomoci k sebereflexi profesionálních i dobrovolných pracovníků zkoumané instituce. Uvědomuji si, že má i značný význam pro mě osobně, a to při další profesní orientaci.

1. CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Podstatou bakalářské práce je provést deskriptivní případovou studii, která se zaměřuje na analýzu činností a problémů, kterým čelí Salesiánské středisko mládeže v Českých Budějovicích. Hlavním cílem je získat hlubší vhled do specifik fungování střediska, rozpoznat hlavní činnosti a vztahy se zájmovými skupinami, a také identifikovat případné problémy, které mohou bránit jeho efektivnímu fungování. Dílčím cílem je formulovat návrhy pro zlepšení činností a pro předcházení nebo vyřešení potíží.

V metodice teoretické části mé práce plánuji provést kvalitativní obsahovou analýzu literárních zdrojů. Tato analýza bude zahrnovat pečlivé studium vybraných knih. Kromě toho plánuji využít také internetové zdroje, jako jsou oficiální stránky Salesiánského střediska v Českých Budějovicích a další relevantní informační weby a časopisy. Tyto zdroje mi poskytnou specifické informace týkající se mého výzkumného tématu a pomohou mi doplnit a rozšířit teoretický rámec mé práce. Kombinace analýzy literárních zdrojů a využívání internetových zdrojů mi pak umožní získat komplexní povědomí o problematice, kterou zkoumám, a zajistit tak kvalitní teoretickou základnu pro mé výzkumné úsilí.

Metodiku praktické části práce si dovoluji rozvést v několika bodech:

1. Typ výzkumu

Tato bakalářská práce vychází z kvalitativního výzkumu, v jehož prvotní fázi dochází k výběru tématu a stanovení výzkumné otázky. Během průběhu výzkumu se nejenom objevují nové otázky k průzkumu, ale také se vytvářejí hypotézy a nová rozhodnutí o upravení výzkumného plánu a pokračování ve sběru dat a jejich analýze. Výzkumník aktivně vyhledává a analyzuje veškeré informace, které přispějí k osvětlení zkoumaných témat. Na základě dostupných dat pak provádí deduktivní a induktivní závěry. Navazuje kontakt s novými lidmi a pracuje přímo v prostředí, kde se zkoumaný jev odehrává. „*Analýza dat a jejich sběr probíhají současně – výzkumník sbírá data, provede jejich analýzu a podle výsledků se rozhodne, která data potřebuje, a začne znovu se sběrem dat a jejich analýzou. Zpráva o kvalitativním výzkumu obsahuje podrobný popis místa studia, rozsáhlé citace z rozhovorů a poznámky, jež si výzkumník zapisuje v terénu.*“ (Hendl, 2016, s. 50–51)

2. Sběr dat

Shromažďování informací je realizováno prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů s různými aktéry v Salesiánském středisku mládeže. Takovýto přístup se ukazuje jako vhodný, neboť rozhovory jsou jednou z nejčastěji využívaných kvalitativních metod pro získávání dat. Mohou být provedeny s jednotlivými účastníky, nebo skupinami respondentů. (srov. Výrost et al., 2019, s. 384)

3. Analýza dat

Získaná data reprezentující zkušenosti respondentů jsou zpracována technikou otevřeného kódování a kategorizace a následně podrobena interpretativní fenomenologické analýze. Tato metodika byla vybrána s ohledem na několik faktorů. Zpracováním technikou otevřeného kódování a kategorizace je možné efektivně analyzovat a systematizovat informace získané od respondentů. Dále jsou data podrobena interpretativní fenomenologické analýze, která umožňuje hloubkové porozumění subjektivním zkušenostem a perspektivám respondentů.

Interpretace fenomenologických aspektů dat pomáhá odhalit hlubší významy, motivace a vnímání zkoumaného jevu. Výběr metodiky je také motivován důležitostmi případových studií. Případová studie je výzkumná metoda, která umožňuje podrobný komplexní popis reálného jevu v jeho přirozeném kontextu. Tímto způsobem jej lze, jak napsat, tak i zkoumaný jev vysvětlit. Je možné vybírat případy s různou úrovní unikátnosti a typičnosti, což umožňuje zkoumat širokou škálu subjektů a jevů. Použití interpretativní fenomenologické analýzy v rámci případové studie umožňuje důkladné pochopení zkoumaného jevu včetně jeho kontextu. Výsledkem bude závěrečná zpráva, která se zaměří na identifikaci výzkumného problému, zdůvodnění výběru případu a představení jeho příběhu. Zpráva přiblíží celkové poznatky a umožní vytvoření hlubšího porozumění zkoumaného jevu. (srov. Mišovič, 2019, s. 123–138)

4. Interpretativní fenomenologická analýza

Na základě otevřeného kódování a kategorizace budou data podrobena interpretativní fenomenologické analýze. Bude se zkoumat hlubší význam a významové vzorce v datech a hledat podobnosti, rozdíly a zajímavosti. Tato analýza poskytne hlubší porozumění zkušenostem a perspektivám respondentů a umožní formulovat relevantní závěry.

5. Závěrečná syntéza a formulace doporučení

Po provedení analýzy dat a získání relevantních poznatků bude provedena závěrečná syntéza, která shrne hlavní poznatky z deskriptivní případové studie. Na základě těchto poznatků budou formulována doporučení a návrhy na zlepšení činnosti Salesiánského střediska mládeže v Českých Budějovicích.

2. SOUČASNÝ STAV

2.1 Charakteristika Salesiánského hnutí mládeže

Salesiánské hnutí je významným a rozsáhlým společenstvím v rámci katolické církve. S bohatou historií, hlubokou filozofií a širokým záběrem působení získalo uznání jak v církevních, tak v laických kruzích. Jeho zaměření spočívá v péči o mládež, poskytování sociálních služeb a šíření křesťanských hodnot.

Tato podkapitola se detailně věnuje charakteristice Salesiánského hnutí, zkoumá jeho historii, základní principy a klíčové cíle. Pro komplexní pochopení a ocenění této významné iniciativy je zásadní proniknout do její podstaty a stanovených cílů. Před samotnou analýzou hnutí je nezbytné poskytnout pohled na zakladatele, italského kněze Jana Bosca, jehož vliv formoval podobu tohoto společenství.

Začátky Salesiánského hnutí spočívaly v tzv. oratořích, které byly původně nedělními setkáními chlapců, postavenými na náboženských základech a provázenými výchovnými aktivitami. Přesun k ucelenému vzdělávacímu konceptu se uskutečnil, když se v Turíně, zejména v oblasti Valdocco, ustálily pravidelné aktivity oratoře, poskytující mládeži nejen zábavu, ale také strukturovaný vzdělávací program a komplexní péči. Zde v současnosti stojí salesiánský areál s kostelem Panny Marie Pomocnice křesťanů. (srov. Kaplánek, 2019, s. 19–20)

Don Bosco se i snažil změnit sociální situaci mladých chlapců. Prosazoval, aby jejich mistři a zaměstnavatelé uzavírali řádné smlouvy. Aby pomohl těm, kteří neměli možnost vyučit se, založil učňovskou školu, kde se učili různým řemeslům. Z oratoře se tak postupně stalo více než jen místo pro nedělní setkávání. Od roku 1861 se stala komplexem vzdělávacích institucí, včetně internátu, učňovské školy a gymnázia. Salesiánské dílo se rozrostlo do celé řady výchovných a vzdělávacích zařízení po celé Itálii, Francii, a dokonce i do Jižní Ameriky.

Don Bosco trvale hledal mladé muže, kteří by se podíleli na jeho misi. Z těchto spolupracovníků vyrostla první skupina Salesiánů, kteří se zavázali k soukromému slibu, že se budou trvale podílet na díle Dona Bosca. Teprve po mnoha letech se stali skutečnou řeholní společností schválenou papežem. I po smrti Bosca pak dílo dále pokračovalo a rozvíjelo se po celém světě. (srov. Tamtéž: s. 20)

Don Bosco nejen sledoval rozvoj myšlení svých svěřenců, ale i jejich celkový růst, což reflektoval ve své výchovné metodě. Principy rozumu, laskavosti a náboženství tvořily jádro této metody. Rozum byl chápán jako výchova skrze dialog, kde byla respektována svobodná vůle mládeže. Laskavost, spojená s láskou Boží, představovala klíčový prvek pro zdravý rozvoj. Náboženství, jakožto vztah k Bohu, pak mělo v salesiánské výchově významnou úlohu, poskytující mladým lidem hodnoty a smysl života. (srov. Salesiáni Pardubice, 2023)

Dnešní Salesiánské hnutí si klade za cíl oslovit širokou škálu dětí a mládeže, zejména ty ze sociálně znevýhodněných skupin. Jeho úsilí spočívá v poskytování smysluplných aktivit v souladu se salesiánským duchem. (srov. Římskokatolická farnost Hlinsko, 2023)

Pro dosažení obecného cíle středisek v současné době slouží metody výchovy, které jsou dostupné každému zařízení. V této souvislosti analyzujeme uvedené metody s oporou v knize „Výchova v salesiánském duchu“ od Michala Kaplána. (Kaplánek, 2019) Autor tuto problematiku rozebírá s odvoláním na dílo „Modely pastorace“ (srov. Tamtéž: s. 75–18), kde klasifikuje techniky do tří hlavních kategorií: metody zaměřené na rozvoj osobnosti, metody orientované na skupinový rozvoj a individuální metody sociální práce.

Kaplánek ve své knize podrobně analyzuje význam přístupů, klíčových pro salesiánská střediska mládeže v České republice. Těmito přístupy jsou především oratoře, kluby a nízkoprahová zařízení pro děti, jak již bylo uvedeno dříve. Následující text se

zaměřuje na detailní rozbor těchto prvků v rámci Salesiánského střediska mládeže v Českých Budějovicích. Cílem této analýzy je zhodnotit metody výchovy, které jsou v konkrétním středisku využívány, a to s ohledem na dosahování cílů v oblasti rozvoje osobnosti, skupiny a individuální sociální práce.

2.2 Sociální aspekty Salesiánského hnutí mládeže

Společenství se zaměřuje na práci s mládeží a podporu celkového rozvoje a růstu mladých lidí. Sociální aspekty hnutí jsou tak patrné v několika rovinách:

Mladí lidé jako priorita: Hlavní prioritou je tedy práce s mladými lidmi a jejich potřebami, kde se klade důraz na pomoc jim dosáhnout svého úplného potenciálu a rozvíjet si své dovednosti a talenty. Střediska mládeže mají za cíl poskytovat těmto mladým lidem prostor pro rozvoj jak jejich vztahů, tak aktivit. A nemluvíme jen o fyzickém prostoru, jako jsou například domy či hřiště, ale mluvíme i o tom sociálním prostoru, který umožňuje navazování vztahů a realizaci svých představ. (srov. Kaplánek, 2019, s. 94)

Prevence sociálních problémů: Salesiáni se zaměřují na prevenci sociálních problémů, jako je chudoba, kriminalita, drogová závislost a další negativní vlivy na mladé lidi. Usilují o poskytování podpory a nápovědy pro jedince, kteří se nacházejí v obtížných situacích. (srov. Salesiánské středisko mládeže České Budějovice, 2023)

Vzdělání: Sdružení klade důraz na vzdělávání a určitý výcvik s cílem podpořit osobní růst a rozvoj mladých. Provozují školy, vzdělávací střediska a odborné vzdělávání, aby poskytli mládeži kvalitní vzdělání a příležitost k učení. Na světové úrovni je jejich edukační systém postaven na pěti pilířích duchovnosti. Prvním pilířem je místo, kde mladší generace poznává přítomnost Boha a zažívá tak osobní naplnění. Dále se duchovnost projevuje v prožívání radosti a optimismu každodenního života, aniž by došlo k zanedbání závazků a odpovědností. Třetí pilíř zdůrazňuje přátelství s Ježíšem jako zdroj naděje pro život. Čtvrtý pilíř je o vytvoření přirozeného prostředí pro růst ve víře. Posledním pilířem je zodpovědnost, který vyplývá z aktivní spolupráce s potřebnými. Tímto způsobem hnutí nabízí vzdělávací prostředí, které podporuje celkový rozvoj a osobní duchovní růst mladých lidí, a zároveň je motivuje k aktivnímu zapojení se do pomoci a podpory ostatních. (srov. World Youth Day, 2023)

Vytváření komunit: Salesiánské hnutí klade důraz na vytváření takových komunit ve kterých mají mladí lidé možnost sdílet své zážitky, podporovat se navzájem a růst. Formace a výchova probíhají v duchu solidarity, vzájemného respektu a spolupráce. (srov. Salesiánské hnutí mládeže, 2023)

Globální působení: Organizace pro mládež působí ve více než 130 zemích světa. To znamená, že se zabývá potřebami a problémy mladých lidí na celosvětové úrovni, přičemž respektuje rozmanitost kultur a etnických skupin.

Kromě již zmíněných aspektů je možné hovořit o důležitém tématu sociální spravedlnosti. Boj za sociální spravedlnost a rovnost, zejména s ohledem na podporu těch, kteří trpí sociální nerovností, je důležitou součástí Salesiánského hnutí.

Dále společenství poskytuje humanitární pomoc obětem přírodních katastrof, konfliktů a chudoby. Taktéž se angažuje v rozvojových projektech ve znevýhodněných oblastech, s cílem podpořit udržitelný rozvoj a zlepšit kvalitu života místních obyvatel. (srov. Salesian Missions, 2023)

Hnutí podporuje sociální integraci a začleňování mladých lidí s různými znevýhodněními do společnosti, aby vytvořilo inkluzivní prostředí pro všechny. Také poskytuje podporu a služby rodinám, aby posílilo jejich schopnost péče a výchovy mladých lidí. (srov. Salesian Missions, 2023)

Naposledně, Salesiáni podporují kulturní a umělecké aktivity, které umožňují mladým lidem rozvíjet své talenty a vyjádřit svou kreativitu. (srov. Salesian Missions, 2023)

Salesiánské středisko mládeže se také ale systematicky potýká s řadou významných problémů, které zásadním způsobem ovlivňují efektivitu jeho práce a vzájemný vztah s mladými lidmi. Klíčovou výzvou je náročnost komunikace o náboženství s mládeží, která se soustředí na pragmatické otázky týkající se školního a profesního života, jako je dostudování či hledání zaměstnání. V navazování kontaktu s mladými jednotlivci se stává klíčovým prvkem prožívání s nimi jejich každodenních radostí i starostí, čímž se vytváří prostředí vzájemné blízkosti. Dalším závažným problémem je nepřítomnost řádu v životě mládeže, která často neprojevuje respekt k stanoveným hranicím a může být hrubá ve svém projevu. Tato charakteristika komplikuje proces výchovy a formování respektujícího prostředí. (srov. Lomunno, 2023)

S aktuálním celosvětovým děním souvisí rovněž jazyková bariéra, zejména v případech, kdy středisko pracuje s mládeží, která uprchla před válkou, například v situaci na Ukrajině. Tato bariéra může bránit efektivní komunikaci mezi pracovníky a mladými lidmi, což má potenciál ovlivnit úspěch intervenčních a vzdělávacích programů. (srov. Čtyrácký zpravodaj, 2021, s. 5)

Obecně se Salesiánské středisko mládeže může potýkat se stížnostmi na provoz Nízkoprahového zařízení pro děti a mládež a jeho hlučnost ze strany okolních obyvatel, což může ovlivňovat jeho začlenění do komunity.

Finanční obtíže, které jsou neodmyslitelnou součástí neziskové organizace, mohou být dalším problémem, a to včetně potenciálního nedostatku zaměstnanců nebo dobrovolníků. Tyto aspekty bude nutné podrobně analyzovat a řešit v rámci praktické části bakalářské práce.

Zároveň je důležité si uvědomit, že výše popsané výzvy nejsou izolovanými problémy, ale jsou organicky propojeny s celkovým posláním a cíli Salesiánského hnutí. Práce s mládeží není pouze o poskytování vzdělání či podpoře v krizových situacích, ale také o budování komunity, vytváření prostoru pro rozvoj, a motivaci k aktivnímu angažování se ve prospěch druhých. Ve světle této širší perspektivy lze chápat, jak jsou výzvy a obtíže inherentní v práci s mládeží nedílnou součástí komplexního úkolu, kterým se Salesiánské středisko mládeže zabývá.

2.3 Salesiánské středisko mládeže v Českých Budějovicích

Tato část kapitoly detailně zkoumá strukturu a obsah zkoumaného tématu, konkrétně prezentaci různorodých aktivit a programů poskytovaných Salesiánským střediskem mládeže v Českých Budějovicích, které se nachází na sídlišti Máj. Tento přístup přímo navazuje na předchozí kapitolu, která poskytla obecný kontext a umožnila hlubší zkoumání specifických aspektů střediska.

Hlavním posláním Salesiánského střediska mládeže v Českých Budějovicích je poskytovat dětem a mladým lidem možnosti trávit volný čas smysluplným způsobem. Tímto způsobem se zároveň v souladu s křesťanskými hodnotami snaží vychovávat, vzdělávat a poskytovat pomoc v obtížných životních situacích. Cílem práce je připravit mladé lidi na budoucnost jako samostatné a spokojené jednotlivce.

Salesiánské středisko mládeže v Českých Budějovicích si klade konkrétní cíle. Jeho představou je vytvářet uživatele střediska, kteří budou charakterizováni svou poctivostí, vzdělaností a dobrou výchovou, a zároveň budou pozitivně ovlivněni křesťanskými hodnotami. Stabilita, spokojenost a otevřenost jsou klíčovými vlastnostmi pracovníků, kteří se chopili Salesiánského stylu práce. Středisko dále usiluje o vytvoření bezpečného,

inspirativního a moderního prostředí s harmonickou a přívětivou atmosférou, kam budou mladí lidé rádi chodit. Ve svých aktivitách si klade za cíl spojit duchovní, pedagogický a sociální rozměr podle Salesiánských zásad. Spolupracuje se Salesiány a veřejnou správou na místní i celostátní úrovni. (srov. Salesiánské středisko mládeže České Budějovice, 2023)

Důležitost umístění střediska na sídlišti Máj spočívá v jeho sociálním kontextu. Sídlíště Máj je domovem mnoha rodin a mladých jedinců čelících různým sociálním výzvám. Je to dynamické prostředí s vlastními specifickými potřebami a výzvami. Salesiánské středisko mládeže hraje klíčovou roli právě zde, kde pomáhá těmto jedincům integrovat se do společnosti a rozvíjet svůj potenciál. Tímto způsobem je jeho role mnohem větší než jen poskytování volnočasových aktivit; je to místo, kde se formují budoucí generace, kde se rodí nové naděje a kde se upevňují hodnoty solidarity a vzájemného respektu.

Neméně důležité a zajímavé je také jejich logo, které určitě stojí za věnování pozornosti. To se skládá ze čtyř domečků, odkazujících na lokalitu nazývanou Čtyři Dvory, kde středisko sídlí. Každý domeček nese jeden ze čtyř symbolů, reprezentujících kritéria pro úspěšnou práci s mládeží, jak je znázorněno na obrázku níže.

Obrázek 1 - logo Čtyři Dvory
Zdroj: Salesiánské hnutí mládeže

V prvním domečku se ukrývá ruka s míčem, symbolizující místo, kde si děti a mládež mohou spontánně hrát a bavit se podle svého věku. Druhý objekt obsahuje gesto podávání si rukou, které vyjadřuje význam domova – místo, kde by se každý měl cítit vítán a přijat. Ve třetím domě najdeme ruku s tužkou, představující vzdělávání, neboť oratoř může sloužit jako prostředek k učení a přípravě na budoucnost. Poslední úsek znázorňuje spojené ruce, symbolizující duchovní růst, který se zaměřuje na celistvý vývoj mladých lidí a formování jejich vlastních názorů na životní otázky.

Tato kritéria tvoří základní kameny filozofie střediska. Hlavní ideové principy spočívají v otevřenosti pro různorodou skupinu mladých lidí bez ohledu na jejich vztah k církvi. Klíčovým faktorem zde je ochota věnovat volný čas a respektovat stanovený program. Denní provoz střediska je utvářen tak, aby mladí lidé měli kontinuální podporu a mohli se obracet na někoho, kdo jim naslouchá. Důležitým aspektem je osobní přístup a domácí atmosféra, k tomu přistupuje pestrá nabídka aktivit, odpovídající různým zájmům uživatelů. Preventivní opatření a asistence hrají rovněž důležitou roli, vychovatelé motivují mladé lidi k pozitivním aktivitám a předcházejí tak rizikovým chováním. Nakonec, nezanedbatelná je i evangelizace, kdy vychovatelé skrze vzdělávání a sdílení evangelia reagují na aktuální problémy a otázky klientů.

Přistoupíme-li k aktivitám, které středisko provádí, rozlišujeme je na pedagogické programy, Nizkoprahové zařízení pro děti a mládež V Kostce a podpůrnou práci s

komunitou. Tyto činnosti se vzájemně prolínají a doplňují, vytvářejíce tak komplexní program pro uživatele.

Pedagogické programy jsou navrženy tak, aby podporovaly celistvý rozvoj mladých lidí. Zahrnují vzdělávací, sportovní, kulturní a sociální aktivity, které jsou přizpůsobeny věkovým skupinám a individuálním potřebám účastníků. Jejich hlavní cílovou skupinou jsou děti a mládež ve věku 3–19 let, zejména z oblasti Čtyři Dvory a sídlišť Máj, Vltava a Šumava. Tyto programy jsou v souladu s právním rámcem zákona 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším, odborném a jiném vzdělávání, v platném znění, a dalšími souvisejícími legislativními předpisy.

Pedagogické programy jsou strukturovány do pěti hlavních skupin:

1. Klubík Mája
2. Oratoř
3. Doučování
4. Tancování
5. Sportovky

Klubík Mája představuje předškolní klub, určený pro děti z již dříve zmíněných příslušných lokalit, jejichž věk se pohybuje mezi 3 a 5 lety. V tomto klubu se děti podílejí na rozvíjení svých schopností a dovedností, jak motorických (hrubých i jemných), tak i kognitivních. Aktivity, které jsou zde prováděny, mají za cíl podporovat nejen sociální interakce, ale také emoční inteligenci. Děti se učí udržovat pozornost, respektovat autority a budovat vzájemně přátelské vztahy. Program je navržen tak, aby byl flexibilní a přizpůsoboval se individuálním potřebám a schopnostem dětí, což vytváří základní předpoklady pro jejich další vzdělávání, jak předškolní, tak základní. Kapacita klubu je maximálně 8 dětí současně. Pracovníci spolupracují s MŠ formou adaptačních dní a dne otevřených dveří, aby zajišťovali plynulý přechod dětí do tohoto prostředí.

Oratoř je otevřený prostor určený pro děti ve věkovém rozmezí od 6 do 13 let, který pravidelně funguje dvakrát týdně v Komunitním centru Máj. Cílem tohoto místa je podporovat děti v umění organizovat svůj volný čas. Vytváření příjemné atmosféry, pocitu bezpečí a osobního přístupu má v tomto prostoru zásadní roli. Pracovníci směřují účastníky k sebepoznání a osobnímu rozvoji. Součástí Oratoře je rovněž přítomnost pracovníka z Nízkoprahového zařízení pro děti a mládež v Kostce, který se aktivně angažuje v řešení náročných situací, jež se mohou u dětí vyskytnout. Dětem je nabídnuta široká paleta volnočasových aktivit zahrnující sportovní a kreativní činnosti, deskové hry, a dokonce i kulečnick, čímž se zajišťuje, že každý zúčastněný najde zábavu podle svého gusta. Rovněž jsou po celý rok plánovány speciální tematické Oratoře a jednorázové akce, jako jsou výlety, přespávání a letní příměstské tábory, aby byl čas strávený v Oratoři nejen plný zábavy, ale také bohatý na nové zážitky a příležitosti k osobnímu rozvoji.

Doučování je určeno žákům první až deváté třídy základní školy a probíhá denně. Jeho záměrem je poskytovat podporu v osvojování, prohlubování a praktickém využití školních znalostí v reálném životě podle vzdělávacího plánu. Důraz je kladen na individuální přístup a spolupráci s rodinou a školou, kdykoliv je to potřeba. Program je bezplatný, ovšem účast vyžaduje přihlášku a přinášení domácích úkolů, učebnic nebo sešitů s aktuálním učivem. Účast není vázána na pravidelnost, děti mohou přicházet a odcházet dle svých potřeb. Během programu mají možnost vypracovávat domácí úkoly, prohlubovat své znalosti získané ve škole nebo opakovat látku, kterou nepochopili. Program aktivně využívá různé alternativní metody učení jako kvízy, soutěže, testy či hry. Využívají se také názorné pomůcky jako papírové peníze, hodiny nebo slovní domino. Kromě toho je k dispozici i počítač pro práci na referátech. Cílem je vytvořit kladný postoj k učení a motivovat účastníky k aktivnímu a pozitivnímu přístupu k vzdělávání.

Tancování se koná dvakrát týdně v Komunitním centru Máj a je zaměřeno na věkovou skupinu od 6 do 19 let. Účastníci mají možnost sami vytvořit taneční skupinu a společně se věnují zdokonalování svých tanečních schopností. Hlavním cílem je podpora rozvoje pohybového nadání, podporování disciplíny, týmové spolupráce a zodpovědného jednání. Nacvičené taneční choreografie mohou být následně předvedeny na akcích Otevřených klubů, kde se účastníci mohou prezentovat široké veřejnosti.

Posledním významným prvkem nabídky je oblast Sportovek, které se pravidelně konají dvakrát týdně na hřišti "Pinká," situovaném nedaleko budovy Komunitního centra Máj. Tyto aktivity jsou určeny pro děti věkové kategorie od 6 do 13 let. Hlavním záměrem je nabídnout možnost sportovního zapojení v prostředí, které je pro účastníky přirozené. Děti mají příležitost se seznámit s různými sporty a pravidly různých týmových her. Důraz je kladen nejen na osvojování pravidel her, ale také na rozvoj sportovního chování, podporu spolupráce, respektu a podobných hodnot. Účastníci mají možnost ovlivnit obsah programu, mohou si sami zvolit hry, které chtějí hrát, a dokonce mohou přinést nové vlastní hry. Kromě řízených aktivit je jim také nabídnut prostor na komunikaci s vedoucími a vždy mají možnost rozhodnout, zda se chtějí do konkrétní aktivity zapojit nebo ne.

Co je ale z hlediska oboru sociální práce více stěžejní pro tuto práci je Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež V Kostce.

Tato zařízení jsou zřizována na základě zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách a jejich činnost podléhá vysokým nárokům na kvalitu a následné kontrole. V těchto zařízeních působí odborní pracovníci zpravidla s vysokoškolským vzděláním. Jejich úkolem je motivovat děti a mládež prostřednictvím individuálních a skupinových aktivit k přehodnocení nebo zlepšení svých postojů k životním záležitostem. V rámci těchto nízkoprahových zařízení platí soubor pravidel, která zakazují užívání alkoholu, drog, projevů násilí a šikany. Poskytování těchto sociálních služeb může být zajišťováno buď samotnou obcí, nebo neziskovými organizacemi.

Základním posláním Nízkoprahových zařízení pro děti a mládež "V Kostce" je poskytovat vhodné prostředí, bezpečný a podpůrný prostor pro děti a mladé lidi z Českých Budějovic, kteří se nacházejí v nepříznivé sociální situaci nebo jsou jí ohroženi. Cílem je přispět k celkovému zlepšení kvality jejich života a zároveň je vést k tomu, aby se stávali jedinci, kteří jsou schopni adekvátně reagovat na svůj věk a životní situaci. Ti, kteří si dokážou budovat a udržovat zdravé sociální vazby, pečlivě se připravovat na svou budoucnost a využívat volný čas v kreativní a bezpečné formě. Důraz je také kladen na péči o vlastní zdraví. Klienti jsou vedeni k tomu, aby vytvářeli prostředí, ve kterém jsou děti a mládež vnímány jako důležitá a respektovaná součást komunity. Zařízení je zaměřeno na děti a mládež ve věkovém rozmezí od 6 do 26 let, kteří čelí různým společenským rizikům. Tato ohrožená skupina převážně pochází z lokálního okolí, zejména z oblasti Čtyři Dvory – konkrétně sídliště Máj, Vltava a Šumava. Klíčovým prvkem poskytovaných služeb je, že jsou poskytovány zdarma, což odráží zásadní principy, na kterých toto zařízení funguje. Principy zahrnují dobrovolnost účasti, zajištění anonymity, vytváření důvěry, poskytování podpory a snadné dostupnosti. Dále jsou základními hodnotami také zachování mlčenlivosti, respektování každého individua, možnost aktivní účasti a konání, a konečně důležitým prvkem nízkoprahovost, která tkví ve vytvoření takového prostředí, které je nejvíce podobné přirozenému prostředí klienta.

Při poskytování sociální služby se pak zařízení věnuje základním činnostem, které jsou zajišťovány prostřednictvím následujících úkonů:

1. **Výchovné, vzdělávací a aktivizační aktivity:** Zabezpečení vhodných podmínek pro aktivity volného času, pracovní výchovná činnost s dětmi, podpora a rozvoj

motorických, psychických a sociálních schopností a dovedností, vytváření podmínek pro efektivní a relevantní vzdělávání.

2. **Zprostředkování kontaktu se společenským prostředím:** Aktivita, které pomáhají zlepšit schopnost klientů orientovat se ve vztazích a dynamikách ve společenském prostředí.
3. **Sociálně terapeutické činnosti:** Poskytování socioterapeutických aktivit, které vedou k rozvoji nebo zachování osobních a sociálních schopností a dovedností, jež podporují začlenění do společnosti.
4. **Pomoc při uplatňování práv a zajišťování osobních záležitostí:** Poskytování asistence při zajišťování práv a oprávněných zájmů, včetně obnovy kontaktu s relevantními institucemi nebo osobami.

K závěru této služby je třeba poznamenat, že zájemci nemusí podávat písemnou žádost, ale mají možnost vyjádřit zájem prostřednictvím kontaktů na pracovníky uvedené na webových stránkách Salesiánského střediska nebo při osobní návštěvě klubu. Kapacita poskytované služby je omezena na 40 klientů na jeden pracovní úvazek u Nízkoprahového zařízení pro děti a mládež a zařízení je rozděleno do dvou klubů. Wolf klub na sídlišti Máj disponuje kapacitou pro 50 klientů a Klub Pod Střechou na sídlišti Vltava má omezenou kapacitu pro 20 klientů.

Posledním aspektem střediska je podpůrná práce s komunitou. Tato práce nabývá dvou forem: ambulantní a terénní. Ambulantní podpůrná práce probíhá třikrát týdně, kdy rodiče navštěvují Komunitní centrum. Naopak terénní práce se odehrává jednou týdně, kdy pracovníci navštěvují rodiny přímo v jejich domovech. Tato forma práce s komunitou představuje pokračování v pedagogických programech a sociálních službách Nízkoprahového zařízení pro děti a mládež V Kostce. Pro efektivní působení na děti a mládež je nezbytné pracovat komplexně a zapojovat jejich rodiny. Pracovníci se snaží motivovat rodiče k vytvoření vhodného prostředí pro výchovu, která podporuje vzdělávání dětí. Zároveň je motivují k aktivní spolupráci s dalšími institucemi, které jsou součástí dětského života. Rodiny, které se často ocitají v obtížných životních podmínkách, jsou ve středisku řešeny individuálně. Pokud jsou potřebné sociální služby mimo rámec střediska, pracovníci rodiny směřují k vhodným externím zdrojům. (srov. Salesiánské středisko mládeže České Budějovice, 2023)

3. VLASTNÍ VÝZKUM

3.1 Výzkumné otázky

Hlavním prvkem polostrukturovaného rozhovoru, který tvořil jádro praktické části této bakalářské práce, byla snaha identifikovat klíčové problémy v činnostech Salesiánského střediska mládeže v Českých Budějovicích a jejich případná řešení. Respondenti byli podrobena otázkám, které směřovaly k odhalení výzev, se kterými se středisko potýká.

Otázky výzkumu nebyly pouze striktně definované, ale poskytovaly prostor pro otevřenou diskusi. Respondenti měli možnost svobodně reagovat na položené otázky a případně přidávat vlastní témata, která považovali za klíčová. Tato flexibilita umožňovala nejen identifikovat problémy, ale i zachytit nová témata a názory, které se mohly vynořit během rozhovoru.

Výzkumné otázky byly následující:

1. Jaké problémy shledávají respondenti v činnostech Salesiánského střediska mládeže v Českých Budějovicích?
2. Která řešení stávajících problémů respondenti navrhují?

Na základě výzkumných otázek byly vytvořeny otázky pro polostrukturovaný rozhovor, které umožnily respondentům svobodně sdílet své zkušenosti, názory a návrhy týkající se činnosti Salesiánského střediska mládeže v Českých Budějovicích.

1. Jak dlouho pracujete v Salesiánském středisku a jaké jsou Vaše zkušenosti s činnostmi střediska?
2. Jaké výzvy nebo problémy považujete za nejvýznamnější v rámci činnosti střediska?
3. Mohli byste uvést konkrétní případ situace, ve které jste se setkali s výzvami / problémy, a jak jste se situací zvládli vypořádat?
4. Co je podle Vás příčinou těchto problémů?
5. Jaká řešení nebo změny by tyto problémy podle Vás pomohly eliminovat?
6. Máte nějaké konkrétní návrhy na zlepšení současné situace? Popřípadě, která řešení by pozitivně ovlivnila činnosti střediska?
7. Jaký je Váš názor na spolupráci a komunikaci ve středisku? Popřípadě máte nějaké nápady na zlepšení komunikace mezi pracovníky a vedením?
8. Jak vidíte budoucnost střediska?
9. Máte nějaké další vlastní návrhy nebo doporučení, které by mohly přinést pozitivní změny a rozvoj?

Tímto způsobem bylo dosaženo komplexního a hloubkového porozumění perspektiv respondentů na problematiku střediska.

3.2 Realizace výzkumu

Realizace výzkumu byla pečlivě naplánována prostřednictvím emailové komunikace s koordinátorkou klubů. Nejprve bylo nutné dohodnout se na termínech rozhovorů a výběru respondentů. Původní plán zahrnoval rozhovory s jedním zástupcem z oblasti sociálních služeb a jedním z oblasti pedagogiky v každé programu.

Základním kritériem pro poskytnutí rozhovoru bylo absolvování alespoň třech dnů dobrovolnictví. Toto kritérium bylo naplněno v rámci dohodnutých dnů dobrovolnictví, během nichž probíhaly i samotné rozhovory. V průběhu plánované dobrovolnické činnosti však došlo k výměně zaměstnanců a někteří byli také nepřítomni z důvodu nemoci, což vedlo ke změně finálního vzorce respondentů.

Zajištění soukromí a důvěrnosti bylo mimo jiné klíčovým prvkem rozhovorů. Respondenti byli informováni o tom, že jejich odpovědi budou použity pouze pro účely výzkumu a že jejich totožnost zůstane anonymní.

Plánování rozhovorů vyžadovalo flexibilitu v reakci na nečekané situace, zejména v případě výměny zaměstnanců. Tato pružnost v plánování byla stěžejní pro dosažení reprezentativního vzorku.

Rozhovory byly provedeny s důrazem na různorodé podmínky – některé se konaly na tichých místech s možností hlubšího přemýšlení, zatímco jiné byly prováděny za chodu běžných programů. I přes tuto variabilitu byla zachována reprezentativnost vzorku, zahrnující jak zaměstnance působící v oblasti pedagogiky, tak i ty pracující v oblasti sociálních programů.

Respondenti měli možnost volně reagovat na položené otázky a také mohli odmítnout odpovědět, pokud to považovali za vhodné. V souladu s charakterem polostrukturovaného rozhovoru měli také prostor k přidání vlastních otázek, nápadů nebo návrhů, což přispívalo k obohacení konverzace. Otázky byly dotazovaným předem známy, ale byly jim také vysvětleny před samotným začátkem rozhovoru nebo v průběhu, podle potřeby.

Nicméně i během rozhovorů bylo pečlivě sledováno, zda respondenti správně chápali otázky, a v případě potřeby byla poskytnuta další vysvětlení. To zajistilo kvalitní a srozumitelné odpovědi.

Celkově lze konstatovat, že realizace výzkumu byla pečlivě řízena, ačkoliv se v průběhu objevily nečekané změny.

3.3. Etika výzkumu

Během celého výzkumného procesu bylo klíčovým ohledem dodržování etických principů, zejména vzhledem k citlivé povaze tématu a ochraně osobních informací respondentů.

Zvláštní důraz byl kladen na ochranu soukromí a důvěrnosti respondentů. Informace o anonymitě odpovědi a účelu výzkumu byly pečlivě sděleny, aby byl zachován vysoký standard ochrany osobních údajů. Důsledná anonymizace dat byla prováděna tak, aby byla zajištěna nedohledatelnost odpovědí k jednotlivým respondentům.

Zároveň bylo klíčovým prvkem získání informovaného souhlasu od každého respondenta. Před samotným rozhovorem byli respondenti detailně informováni o cílech výzkumu a povaze otázek, a jejich souhlas byl získán před započítím rozhovoru.

Zohledněna byla i ochrana potenciálně zranitelných skupin respondentů, s důrazem na specifika práce pracovníků sociálních služeb. Jejich účast byla řízena s ohledem na citlivost tématu a potřebu respektovat jejich zkušenosti.

Transparentní komunikace o účelu výzkumu, využití získaných dat a opatřeních k ochraně informací přispěla k budování důvěry a respektu vůči respondentům.

3.4. Výsledky

Tabulka 1: Pracovní doba a zkušenosti

Respondent	Pracovní doba	Zkušenosti
1.	Více než 2 roky	Pedagogická oblast
2.	Méně než rok	Sociální oblast
3.	Více než rok	Sociální oblast
4.	Více než 3 roky	Pedagogická i sociální oblast

Tabulka 2: Problémy a výzvy

Respondent	Personální zajištění	Finanční problémy	Nemoc kolegy	Nedostatek lidí	Řešení a návrhy
1.	Ano	Ano	Ano	Ano	Finanční nezávislost, propagace, týmové akce
2.	Ano	Ano	-	-	Investice do pronajímání prostor
3.	Ano	Ano	Ano	Ano	Změna financování, fundraiser, více informací
4.	Ano	Ano	Ano	Ano	Udržet kvalitu, systém hodnocení, psychohygiena

Tabulka 3: Budoucnost střediska

Respondent	Názor na budoucnost	Oblast pro pozitivní změny
1.	Neuvádí	Propagace
2.	Kontinuální růst	Neuvádí
3.	Snad bude	Neví
4.	Neví	Hlubkové zamyšlení o tom, kde organizace je a kam se bude ubírat

Tabulka 4: Příčina problémů a řešení

Respondent	Příčina problémů	Návrhy na zlepšení současné situace
1.	Personální závislost na dobrovolnících	Finanční nezávislost, lepší propagace napříč celým krajem, aby se Salesiáni více dostali do povědomí lidí
2.	Finanční změna dotačního plánu MŠMT	Investování do prostor
3.	Legislativní změna, fluktuace, nedostatek lidí	Psychohygiena, finanční odměny, aj.
4.	Fluktuace lidí, náročná práce, administrativa	Zůstat u uvědomění si svých mantinelů

Tabulka 5: Komunikace ve středisku

Respondent	Vnitřní komunikace (mezi pracovníky)	Komunikace s vedením
1.	Dobrá, pokud jde o otevřené kluby	Přes střední vrstvu
2.	Výborná, bez problému	-
3.	Rychlá a efektivní	Přes střední vrstvu
1.	Do dnešního dne vždy dobrá	Je na koho se obrátit

Tabulka 6: Návrhy na zlepšení situace

Respondent	Návrhy na zlepšení komunikace
1.	Team buildingy, celostřediskové akce, vzdělávací kurzy, aj.
2.	Není potřeba nic zlepšovat
3.	Neuvádí
4.	Nelze přímo říct, kvůli aktuální obměně pracovníků

Tabulka 7: Oblasti, které by mohly přinést pozitivní změny a rozvoj

Respondent	Oblasti, které by mohly přinést pozitivní změny a rozvoj
1.	Oblast propagace
2.	Neví
3.	Neví
4.	Hlubkové zamyšlení, kde organizace je a kam se bude ubírat – transformace

3.5 Diskuse

Analýza dat a následná diskuse představují klíčový aspekt každé studie, neboť umožňují hlubší porozumění výsledkům a vyvození relevantních závěrů. Tato část práce se zaměřuje na délku pracovního působení a charakter získaných zkušeností jednotlivých respondentů v Salesiánském středisku, s cílem objasnit, jak tyto faktory ovlivňují fungování střediska a jeho programů. Textová analýza tabulek umožní detailněji prozkoumat rozmanitost zkušeností a přínosů pracovníků pro celkovou dynamiku střediska.

Tabulka č. 1 zachycuje pracovní dobu a zkušenosti respondentů, což poskytuje důležitý pohled na personální složení a zkušenosti v organizaci. Respondenti uvádějí délku svého působení v organizaci a charakter svých zkušeností s činnostmi střediska, což nám umožňuje lépe porozumět jejich účasti a angažovanosti v rámci střediska. Z důvodu anonymity byly do tabulky zaznamenány pouze orientační údaje týkající se pracovní doby respondentů.

Přesto však respondenti poskytli rozmanité informace ohledně své pracovní doby a zkušeností ve středisku. Tato diverzita přináší do střediska bohatství zkušeností a perspektiv, což může obohatit celkové prostředí a programy. Důležité je využít tuto rozmanitost k posílení nabízených aktivit a podpoře dlouhodobého rozvoje střediska. Každý dotázaný přináší specifické znalosti a dovednosti, které mohou být využity k obohacení programů a k dosažení cílů organizace.

Například první respondent má zkušenosti z pedagogické oblasti a s příměstskými tábory, chaloupkami, což naznačuje jeho schopnost vést a organizovat aktivity pro děti mimo školní prostředí.

„Jel jsem jeden rok příměstských táborů, chaloupek.“

Dotazovaný číslo 3 zase zdůraznil své zkušenosti s administrativou a programováním, což může být užitečné při plánování a organizaci akcí a projektů v rámci střediska. Tyto různorodé dovednosti a zkušenosti mohou být vzájemně propojeny a využity k efektivnímu plnění misí a cílů Salesiánského střediska.

Důležité je také podporovat kontinuální rozvoj zaměstnanců a vytvářet prostředí, které podněcuje učení a růst. To může zahrnovat poskytování odborných školení, mentorování a podporu při osobním a profesním rozvoji. Tímto způsobem lze zajistit, že středisko bude schopno neustále reagovat na změny a výzvy v oblasti péče o děti a mládež a poskytovat jim kvalitní a rozmanité programy a aktivity.

Druhá tabulka reflektuje výzvy a problémy, se kterými se středisko setkává ve své každodenní praxi. Respondenti v této oblasti identifikovali několik klíčových oblastí, které ovlivňují efektivitu a udržitelnost činností střediska. Z výsledků je patrné, že některé výzvy jsou obecně sdíleny, zatímco jiné se mohou lišit v závislosti na konkrétních kontextech a potřebách jednotlivých pracovníků.

První dotázaný zdůraznil význam personálního zajištění, zejména závislost na dobrovolnících a praktikantech, což může způsobit zvýšenou zátěž pro pracovníky.

"Napadá mě jeden problém, a to personální zajištění – jsme dobře zajištěni ale pořád máme problém s tím, že kdyby cokoli, tak jsme schopný jet programy sami za sebe, nicméně jsme pořád závislí na praktikantech a dobrovolnících, což je dobře, protože dáváme prostor lidem zvenčí zapojit se do Salesiánského stylu práce, ale když nejsou, tak pořád programy obsáháme, ale kolikrát to není komfortní ze strany pracovníků a dává nám to zabrat víc než normálně."

Tato situace je důležitá při zohlednění nedostatku pracovníků v sociálních službách, což je fenomén, který se týká celého Česka. Podle nedávného článku z novin chybí v sociálních službách téměř 3000 pracovníků, především pečovateli a zdravotníkům. Tento nedostatek personálu může mít za následek zvýšenou zátěž pro stávající pracovníky, jak zdůraznil respondent. (srov. ČTK, 2023)

Respondent č. 3 doplňuje tyto informace:

"Asi jako každá organizace je středisko větší a potýká se s nedostatkem zdrojů, ať už to jsou finanční, materiální nebo personální. Třeba v sociální službě je velká fluktuace, což znamená že se týmy obměňují, což znamená, jestli člověk splňuje požadavky. Finanční – vícezdrojová organizace a je náročný tedy zasaturovat všechny náklady. A velkým zdrojem jsou dobrovolníci, takže hledání dobrovolníků."

Dalším významným problémem je právě nedostatek financí. Středisko čelí výpadku financí v důsledku změn ve financování od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT), jak naznačuje nedávná tisková zpráva ze stránek střediska. (srov. Salesiánské středisko mládeže České Budějovice, 2024)

Tato situace vyžaduje inovativní přístup a hledání nových finančních zdrojů, jak mimo jiné dotázaný také navrhl.

"Změna ve financování, nové metody fundraiser, změna PR aby o nás lidi víc věděli, nová nabídka kroužků pro nové děti a akce pro veřejnost (romský den, Arpida day – účast."

Navrhovaná řešení zahrnují zvýšení finanční nezávislosti, propagaci střediska a investice do týmových aktivit, jak naznačil i respondent č. 1. Dále se zmiňuje o změně financování a fundraiserech, což může pomoci v době nedostatku finančních prostředků. Další možností je investice do pronájmu prostor, jak navrhl respondent č. 2.

„Investovat do nějakých prostor, který by se pronajímaly – aby se prostory střediska pronajímaly veřejnosti, kdyby třeba někdo chtěl oslavu a podobně.“

Posledním doporučením je zaměření na zlepšení finančního ohodnocení sociálních pracovníků, což je téma, které zdůraznil poslední dotazovaný. Podle článku v časopisu Sociální práce, současný systém je nevyvážený a často znevýhodňuje sociální pracovníky, kteří mají důležitou roli ve službách pro ohrožené skupiny lidí. Navrhovaným řešením je upravit vládní nařízení a sjednotit platové zařazení sociálních pracovníků bez ohledu na resort, což by zahrnovalo sjednocení platové tabulky a platové třídy. Tato změna by mohla přispět k vyváženějšímu finančnímu ohodnocení sociálních pracovníků a k lepšímu udržení kvalifikovaných pracovníků v oblasti sociální práce. (srov. Pavezková, 2023)

Respondenti pak vyjádřili různé pohledy na budoucnost střediska, čemuž je věnována třetí tabulka. Zatímco existuje obecná nejistota ohledně budoucích změn a financování, někteří respondenti vidí naději v kontinuálním růstu a rozvoji střediska.

Ačkoliv odpovědi respondentů č. 1, 3 a 4 ukazují na složitost předpovídání budoucnosti vzhledem k současné situaci a nejistotě ohledně financování a změn ve složení zaměstnanců.

Respondent 1: *"Budoucnost: v současné době nepřemýšlím, nastalo několik změn, se kterými se musím popasovat a pak začnu přemýšlet nad střediskem jako takovým."*

Respondent 3: "Doufám, že bude."

Respondent 4: "Nevím."

Tak respondent č. 2 věří, že středisko by mělo pokračovat v kontinuálním růstu a rozvoji, s důrazem na rozšíření nabízených služeb, včetně poskytování chráněných dílen jako prostředku pro sociální rehabilitaci znevýhodněných lidí.

"Budoucnost: aby pokračovalo kontinuálně a zároveň aby se rozvíjelo i ve více nabízených službách (například chráněné dílny – další služba co je potřebná a je to způsob, jak realizovat sociální rehabilitaci znevýhodněných lidí)."

Podpora rozvoje chráněných dílen a poskytování sociální rehabilitace pro znevýhodněné skupiny lidí má potenciál vytvořit pozitivní změny v jejich životech. Chráněné dílny nabízejí programy zaměřené na pracovní trénink a osobní rozvoj pro dospělé s různými typy postižení. Tyto programy nejenže poskytují účastníkům potřebné dovednosti a zkušenosti pro uplatnění na trhu práce, ale také jim pomáhají zlepšit jejich sociální dovednosti a integraci do komunity. (srov. Enabling Guide, 2023)

Dílny pro znevýhodněné jedince umožňují praktický trénink v pracovních činnostech, které jsou buď jednoduché nebo rozloženy na jednodušší kroky. Účastníci získávají cenné zkušenosti, které zlepšují jejich šance na nalezení otevřených pracovních pozic. Tímto způsobem se chráněné dílny stávají důležitým prostředkem pro přípravu a podporu lidí s postižením při jejich začlenění do pracovního života a komunity.

Kromě toho chráněné dílny přispívají k ekonomickému rozvoji lokálních komunit. Díky platbám zaměstnanců, nákupům zboží a služeb a účasti na komunitních akcích poskytují tyto dílny ekonomickou podporu místnímu prostředí. Některé podniky dokonce svěřují provoz chráněných dílen, včetně skladování zásob a doručování zákazníkům, samotným dílnám.

Existuje několik mýtů ohledně chráněných dílen, které je třeba vyvrátit. Jedním z nich je představa, že chráněné dílny poskytují účastníkům jen nesmyslnou práci. Naopak, účastníci pracují s reálnými produkty a jsou na svou práci hrdí. Tímto způsobem se chráněné dílny stávají důležitým mostem mezi nezaměstnaností a zaměstnáním v komunitě pro lidi s postižením. (srov. Taarana, 2024)

Kromě rozvoje chráněných dílen a poskytování sociální rehabilitace pro znevýhodněné skupiny lidí, je také důležité vzít v úvahu programy poskytované Centrem Dona Bosca. Například v rámci programu tohoto centra je nabízena sociální rehabilitace s důrazem na doprovázení jednotlivých klientů. Ti, kteří vyjadřují zájem o pomoc, uzavírají smlouvu o poskytování služby a jsou jim přiděleni sociální pracovníci, kteří s nimi začínají dlouhodobou spolupráci. Tyto služby nejenže pomáhají klientům naplňovat jejich cíle a překonávat překážky, ale také přispívají k jejich samostatnosti a sociální integraci. (srov. Kvapil, 2021)

Další tabulka, tedy číslo 4, ukazuje že problémy střediska jsou multifaktoriální a zahrnují jak finanční nedostatky, tak personální otázky, což odkazuje na druhou tabulku. Mimo jiné ale ukazuje i návrhy respondentů, pro zlepšení současné situace.

Respondent č. 4 zdůrazňuje problém fluktuace zaměstnanců a náročnosti práce. Tento aspekt je v souladu s řadou odborných zdrojů, které ukazují na vysokou míru přetížení a vyhoření v oblasti sociální práce.

"Točení lidí – v rámci sociálních služeb se mluví o fluktuaci lidí, kteří mají trvanlivost rok až tři, protože tady se pracuje s neorganizovanou mládeží a ty si nosíš to co máš doma. Je tady hodně emocí a zážitků. Sociální pracovníci jdou do hloubek životů a situací a člověk pak potřebuje změnit prostředí, aby zabránil vyhoření, které jde rychle."

Práce v sociálních službách často bývá podhodnocována a nedostatečně finančně ohodnocena. To vede ke ztrátě motivace a vyhoření u zaměstnanců, kteří mají velkou zodpovědnost a náročné zaměstnání, ale přitom často dostávají nižší platy než v jiných profesích s nižší zodpovědností. (srov. Charita Česká republika, 2017)

Průměrná čistá mzda sociálního pracovníka vychází na 23 673 Kč. (srov. Průměrné platy, 2024)

Syndrom vyhoření, často zmiňovaný v souvislosti s prací v pomáhajících profesích, je pak další významným faktorem, který může vést k fluktuaci zaměstnanců. Sociální pracovníci mají velkou zodpovědnost a často se snaží pomáhat těm, kdo jsou ohroženi sociálním vyloučením. Pokud však jejich očekávání a ideály nesouzní s realitou, může se vyvinout syndrom vyhoření, který má negativní dopad na jejich fyzické i duševní zdraví. (srov. Hauke, 2015)

Na druhé straně respondent č. 3 upozorňuje na vliv inflace a postcovidového strachu zejména u rodičů, kteří mohou mít obavy z umístění svých dětí do střediska.

"Legislativní rámec ČR, inflace, postcovidový strach jak dětí, tak rodičů. Rodiče nemají na to to zaplatit i když je to levný a děti neumí komunikovat a nechtějí být ve skupině cizích lidí."

Dětem během období pandemie chyběla dětská společnost, sportování a volnočasové aktivity, což vedlo ke klesání jejich motivace, koncentrace a pracovní morálky. Po návratu do škol měly mnohé děti problémy právě s komunikací. (srov. Vajsejtlová, 2021)

Velké psychické problémy jsou i v současné době pozorovány zejména u dětí, které v době covidu nastoupily na střední školy. Kvůli uzavření škol v době pandemie přišly navíc děti z rodin, kde bylo běžné domácí násilí, o prostor, kde se cítily bezpečně. Nejvíce to postihlo dospívající mezi 12. a 16. rokem. (srov. Korcová, 2023)

V souvislosti s těmito problémy respondenti také předložili několik návrhů, jak zlepšit současnou situaci ve středisku. Respondent č. 1 zdůraznil význam finanční nezávislosti a lepší propagace střediska napříč regionem. Uvedl: *"Ovlivnit chod střediska pozitivně – finanční nezávislost. Dle mého názoru máme dobře strukturovaný management, ale lehce nám vážne propagace. Jinak je vše v rámci možností obstaráno. Asi celkově napříč jihočeským krajem, protože celkově člověk nemá povědomí o Salesiánech."*

V této souvislosti je relevantní poznamenat, že veřejnost má o Salesiánech v České republice omezené povědomí. V celém Jihočeském kraji nalezneme Salesiány pouze v Českých Budějovicích. Tato organizace zahrnuje farnost, komunitu Salesiánů, středisko mládeže, Vysokoškolské katolické hnutí a Základní uměleckou školu. Lepší propagace a šíření informací o činnosti Salesiánů napříč regionem by mohlo přispět k získání větší podpory a zapojení veřejnosti, což by nepochybně pomohlo k dosažení finanční nezávislosti a udržitelnosti projektů této organizace. (srov. Salesiáni Dona Bosca, 2024)

Respondent č. 3 upozornil na důležitost psychohygieny a adekvátních finančních odměn pro zaměstnance, aby byli motivováni zůstat ve středisku.

"Je to všechno na vedení a já, když nejsem ve vedení tak nemám ucelené informace a nevím co jak dělat. Maximálně mohu dát echo kamarádce a rozeslat nabídku práce lidem"

co znám, ale důležité je, aby lidi neodcházeli, takže psychohygienu a finanční odměny atd.”

V této souvislosti je vhodné uvést, že sociální pracovník má k dispozici řadu nástrojů pro rozvoj a péči o svou psychickou pohodu. Jedním z těchto nástrojů je relaxace, která podporuje regeneraci těla a duše po náročné práci. Relaxace pozitivně ovlivňuje mentální stav, koncentraci, emocionální prožívání a paměť. Důležitou součástí psychohygieny je také všímavost, která umožňuje sociálním pracovníkům lépe zvládat stresové situace a udržovat rovnováhu. Vedle relaxace a všímavosti může například jóga a meditace přispívat k posílení psychické odolnosti a zvládnání emocionální zátěže.

Dalším klíčovým aspektem psychohygieny je podpora osobního rozvoje a sebepoznání. K tomu slouží supervize a psychoterapeutický výcvik, které poskytují sociálním pracovníkům možnost prozkoumávat své vlastní citlivé oblasti a emoční traumata, což může snížit riziko přenosu osobních problémů na klienty a zvýšit schopnost sebereflexe.

Je také důležité zdůraznit, že budování kvalitní psychohygieny je společnou odpovědností vzdělavatelů, zaměstnavatelů a samotných sociálních pracovníků. Tento proces je nezbytným předpokladem pro kvalitní sociální práci, protože bez vhodné psychohygieny nelze účinně pomáhat klientům. Podpora osobního a profesního rozvoje sociálních pracovníků je klíčovým faktorem zvyšování kvality sociální práce a péče o klienty. (srov. Kaczor, 2019)

Tabulka číslo 5 je pak zaměřena na vnímání komunikace respondenty ve středisku, protože právě komunikace je klíčem dobrého fungování. Z výsledků vyplývá, že většina respondentů vnímá komunikaci jako pozitivní a uspokojivou. Zde bychom mohli zdůraznit, že i přesto, že většina respondentů hodnotí komunikaci pozitivně, existují stále oblasti, které lze potenciálně vylepšit.

Na to navazuje tabulka číslo 6 ve které jsou uvedeny návrhy respondentů na zlepšení komunikace ve středisku. Zde se ukazuje, že existuje rozmanitost názorů ohledně potřeby zlepšení komunikace. Respondent číslo 1 navrhl implementaci team buildingových aktivit jako prostředku ke zlepšení těchto aspektů. Tato opatření by mohla zahrnovat různé formy aktivit zaměřených na budování týmu a posilování vzájemných vztahů mezi zaměstnanci.

“ Otevřené kluby – komunikaci máme zláknutou hodně dobře. Jsme k tomu vedený nadřizenou. Spolupracujeme jako tým a jsme vedený k tomu, abychom věci dělali jako tým. Víme, že se můžeme na druhého kolegu spolehnout. V širším slova smyslu ale vážně komunikace, protože spolu nespolečně pracujeme dnes a denně. Zlepšení: team buildingy, celostřediskové akce na poznání a celkově sjednocovací akce – kde je možnost se potkat i mimo práci a poznat se na jiné rovině, vzdělávací kurzy atd, “

Navzdory rozdílným názorům respondentů na současnou úroveň komunikace a potřebu jejího zlepšení, existují některé společné body, na které je dobré se zaměřit. Jedním z nich může být důležitost týmové spolupráce a komunikace pro efektivní fungování pracovního prostředí. I když někteří respondenti vnímají komunikaci jako uspokojivou, mohou návrhy na zlepšení komunikace, jako jsou právě team buildingové aktivity, přispět k udržení a posílení současného stavu. Tyto aktivity mohou podporovat lepší porozumění mezi zaměstnanci, zlepšení pracovního prostředí a posílení týmového ducha.

Týmová spolupráce a komunikace jsou klíčové pro úspěch týmu. Team buildingové aktivity pomáhají rozvíjet tyto dovednosti a vytvářet silnější vztahy mezi členy týmu, což

zlepšuje týmový duch a efektivitu práce. Rozvoj dovedností a kreativity prostřednictvím těchto aktivit umožňuje zaměstnancům lépe porozumět druhým, respektovat různé názory a efektivněji komunikovat své myšlenky. Zlepšení komunikace a vztahů v týmu přispívá k vytvoření pozitivního pracovního prostředí a podporuje spolupráci napříč organizací.

Organizace úspěšného teambuildingu je klíčová pro dosažení požadovaných výsledků. Důležité je vyjet mimo pracovní prostředí, aby se zaměstnanci mohli odreagovat a lépe se poznat. Aktivity by měly být zábavné a současně by měly rozvíjet dovednosti jednotlivých členů týmu. Zohlednění rozpočtu a získání zodpovědnostních rolí v týmu je rovněž klíčové pro úspěšnou realizaci těchto aktivit. (srov. Generali Česká pojišťovna, 2023)

Kromě toho je důležité zdůraznit další benefity, které team buildingové aktivity přinášejí. Zvýšení motivace a angažovanosti zaměstnanců, budování důvěry a respektu v týmu, podpora inovace a řešení problémů, a dlouhodobé pozitivní účinky na pracovní kulturu a výkonnost týmu jsou klíčové faktory, které přispívají k celkovému úspěchu organizace.

Při implementaci team buildingových aktivit je nezbytné získat podporu vedení organizace a aktivní zapojení všech zaměstnanců. Kromě toho je důležité pravidelné hodnocení účinnosti provedených opatření a možnost kontinuálního zdokonalování na základě získané zpětné vazby.

Závěrem lze konstatovat, že implementace team buildingových aktivit ve středisku může přinést mnoho pozitivních výsledků, včetně posílení týmové spolupráce, zlepšení komunikace a podpory inovace. Je však důležité, aby tyto aktivity byly pečlivě plánovány a pravidelně monitorovány, aby dosáhly maximálního účinku pro celou organizaci. (srov. Nottrodt, 2023)

Z výsledků poslední tabulky, číslo 7, vyplývá, že existuje potenciál pro pozitivní změny a rozvoj v určitých oblastech organizace. Respondent číslo 1 upozornil na význam propagace, která by mohla výrazně přispět k růstu organizace. Navrhuje, že intenzivní propagace by mohla přilákat více dětí a vést ke zlepšení finanční situace a personálního obsazení. Tato iniciativa by tak mohla přispět k celkovému rozvoji organizace.

“Opět propagace, kdyby se brutálně rozjela, tak si myslím že se přiláká více dětí alepší se jak finanční situace, tak personální a pomůže to celkovému růstu “

Propagace je totiž zásadní součástí strategie rozvoje organizace. Kromě klasických forem propagace, jako jsou televizní reklamy, rádiové spoty nebo tištěné reklamy, nabízí dnešní digitální éra řadu možností pro propagaci na sociálních sítích. Tyto platformy umožňují spojení s cílovou skupinou a propagaci produktů či služeb s ohledem na digitální identitu a preference uživatelů. (srov. Soukupová, 2023)

Přání správného propagačního pracovníka by mělo být to, aby se klient rozhodl koupit zboží či využít danou službu, proto je potřeba dbát na to, aby na psychiku klienta nepůsobilo nic záporného, co by toto rozhodnutí ovlivnilo. Existují dvě zásady úspěchu: 1) *Pracujte na velkých a důležitých úkolech a malé a méně důležité si nechte na později, i přestože se zdají naléhavé, a 2) Pracujte raději na úkolech, které zvítězí než na těch, které pravděpodobně skončí fiaskem. Pracujte na projektu, pro který nadešla vhodná chvíle.* (Chmel, 1997, s. 13)

Sociální média jsou důležitým nástrojem pro propagaci v dnešní době. Mnoho lidí vnímá sociální sítě jako nadstavbu offline života a tráví na nich značnou část svého volného času. Zaměření propagace na sociální média může být efektivní způsob, jak oslovit mladší generace a budovat s nimi vztah. Což vzhledem k cílové skupině střediska

se zdá jako nejlepší možná forma toho, jak se dostat do podvědomí lidí a potenciálních klientů. (srov. Soukupová, 2023)

Dalším důležitým prvkem komunikační strategie organizace jsou pak public relations. Public relations (dále jen PR) neboli veřejné vztahy, představují práci s veřejností, na veřejnosti a pro veřejnost. Jejich účelem je budování a udržování pozitivního vztahu mezi organizací a jejím okolím, včetně zákazníků, zaměstnanců, akcionářů, médií, vlády a veřejnosti obecně. Public relations hrají klíčovou roli v budování pověsti organizace, podporují důvěru zákazníků a zajišťují pozitivní vnímání organizace ve veřejnosti. Správně navržené a řízené PR kampaně mohou posílit povědomí o značce, zvýšit prestiž organizace a vést ke zlepšení obchodních výsledků. Z tohoto důvodu je důležité, aby organizace věnovala dostatečnou pozornost práci s veřejností a pečlivě plánovala a implementovala své PR strategie. (srov. Chmel, 1997, s.47)

Na druhou stranu, respondent číslo 2 se k této otázce nevyjádřil, což naznačuje nedostatek nápadů nebo uvědomění v této oblasti. Respondent číslo 3 rovněž nevyjádřil žádný konkrétní názor, což naznačuje možnou absenci strategického myšlení či znalostí týkajících se potenciálních oblastí rozvoje.

Naopak respondent číslo 4 identifikoval hloubkové zamyšlení nad současným stavem organizace a její budoucností jako klíčovou oblast, která by mohla přinést pozitivní změny. Vyjádřil názor, že transformace organizace může být přínosná pro výběr kvalitních prvků a umožnit organizaci vzkvétat a vyrůstat.

“ Ano, asi teď je to hloubkové zamyšlení kde organizace je a kam se bude ubírat a může to být přínosné, protože se vyselektuje to, co má hlubokou kvalitu. Je to příležitost transformovat, abychom mohli vzlétnout jako Fénix z popela. ”

Tímto způsobem lze vidět, že hloubkové zamyšlení a strategické plánování mohou hrát klíčovou roli při dosahování dlouhodobého úspěchu organizace. Strategické plánování je dynamický proces, během kterého organizace definuje své poslání, zaměření, služby a programy, a stanovuje cestu k dosažení svých cílů. (srov. Šedivý, 2009, s. 28)

Začlenění všech zainteresovaných stran do tohoto procesu, mimo cílové skupiny, je klíčové pro dosažení shody a podpory. Strategický plán, který vzniká jako výsledek tohoto procesu, pak slouží jako mapa pro budoucí kroky organizace.

Strategické plánování není pouze jednorázovým cvičením, ale kontinuálním procesem, který zahrnuje vytvoření, implementaci a vyhodnocování plánu. Zahrnuje také strategii, která představuje cestu k dosažení stanovených cílů. Celý tento proces, nazývaný strategické řízení, umožňuje organizaci reagovat na změny v prostředí a dosáhnout dlouhodobého úspěchu. (srov. Bárta, 1997, s. 15)

Za pozornost stojí určitě také použití metafory transformace Fénixe, která byla respondentem využita. Stejně jako Fénix, který shoří a znovu vzlétne z popela, i organizace prochází obdobími proměn, během nichž se může znovuzrodit a posílit. Tato metafora nabízí inspirativní pohled na proces transformace, který může přinést nový život a sílu.

Podobně jako Fénix symbolizuje obnovu a návrat k prapodstatě, i hloubkové zamyšlení a strategické plánování představují klíčové kroky k definování směru a cílů organizace. Jako Fénix, který se vrací k novému životu, i organizace prostřednictvím strategického plánování hledá cestu k dosažení dlouhodobého úspěchu a udržitelnosti.

Tato analogie podtrhuje význam hloubkového rozhodování a plánování, které umožňuje organizaci identifikovat své silné stránky a oblasti, které je třeba zdokonalit. (srov. Škápíková, Moravec, 2015)

Celkově pak z pohledu dotazovaných lze tedy konstatovat, že strategické plánování a hloubkové zamyšlení nad současným stavem organizace představují klíčové faktory pro dosažení pozitivních změn a rozvoje. Tyto procesy umožňují organizaci stanovit si jasný směr a cíle, a poskytují rámec pro rozhodování a akce směřující k dosažení těchto cílů.

Závěrem lze konstatovat, že diskuse v této kapitole poskytuje hluboký vhled do současné situace a výzev, kterým organizace čelí. Všichni dotázaní identifikovali klíčové oblasti potřebující zlepšení, jako je komunikace, týmová spolupráce, propagace a strategické plánování, ale také přinesli návrhy a doporučení pro jejich řešení. Tyto návrhy nabízejí možnosti pro pozitivní změny a růst, a zároveň bylo identifikováno několik silných stránek organizace, na kterých lze stavět budoucnost.

Závěr

V rámci této práce byla provedena komplexní analýza současné situace organizace Salesiánského střediska mládeže v Českých Budějovicích, nacházejícího se na sídlišti Máj. V průběhu analýzy se ukázalo, že klíčovými oblastmi, na něž bylo zaměřeno, jsou komunikace, týmová spolupráce, propagace a strategické plánování. Na základě zjištěných informací a názorů respondentů byly identifikovány určité výzvy, kterým organizace v současné době čelí. Zároveň byla nalezena řešení, která by mohla těmto výzvám čelit a vést k dlouhodobému úspěchu.

Teoretické základy této práce poskytly porozumění fungování střediska a jeho vztahu k okolnímu prostředí, zatímco výzkumná část pomohla identifikovat konkrétní výzvy, kterým organizace čelí, prostřednictvím názorů a zkušeností respondentů.

Z teoretického pohledu byly nastíněny možné problémy, se kterými se středisko potýká, jako je komunikace s klienty o náboženství, jazyková bariéra mezi pracovníky a klienty z přistěhovaleckých rodin, hlučnost klientů Nízkoprahového zařízení pro děti a mládež a finanční obtíže. Nicméně, z průzkumu vyplynulo, že problémy s komunikací ohledně náboženství nejsou primárním zájmem, a že hlavní roli v komunikaci hraje izolace dětí během pandemie COVID-19, která mohla vést k narušení komunikačních schopností.

Z pohledu praktických zkušeností respondentů se mimo jiné i potvrdilo, že středisko se skutečně potýká s výzvami, jako jsou finanční obtíže, či otázka propagace střediska která vyvolává potřebu intenzivnějšího úsilí v oblasti zviditelnění a oslovování potenciálních klientů a veřejnosti. Tyto problémy mohou brzdit efektivitu organizace a negativně ovlivňovat poskytované služby mladým lidem v komunitě.

Navrhovaná řešení, která vycházejí z identifikovaných problémů, zahrnují implementaci team buildingových aktivit a celostřediskových akcí na posílení týmového ducha a budování vztahů mezi zaměstnanci. Dále se jedná o intenzivnější propagaci střediska prostřednictvím různých kanálů komunikace, aby se zvýšila jeho viditelnost a přitáhla pozornost veřejnosti. Nakonec je důležité implementovat strategické plánování, které umožní středisku stanovit jasnější směr a cíle pro budoucnost.

Zároveň však bylo identifikováno i několik silných stránek organizace, jako je dlouholetá práce na sídlišti Máj a vzájemný respekt mezi dětmi a mládeží. Středisko se totiž již několik let věnuje výchově a vzdělávání dětí a mládeže na tomto sídlišti. Jeho umístění je strategické vzhledem k vyšší koncentraci sociálně ohrožených rodin a dětí v této lokalitě. Dlouholetá spolupráce s těmito spoluobčany, včetně romské komunity, ukazuje důležitost a potřebu péče o tyto skupiny ve společnosti.

Výzkum provedený v této práci poskytuje odpovědi na výzkumné otázky ohledně identifikace problémů a návrhu řešení. Spojením teoretických poznatků s praktickými zjištěními bylo dosaženo hlubšího porozumění současné situace střediska a byly navrženy relevantní a účinné strategie pro jeho zlepšení.

Celkově lze konstatovat, že provedená analýza a průzkum situace Salesiánského střediska mládeže na sídlišti Máj v Českých Budějovicích poskytla důležité poznatky o jeho fungování a výzvách, kterým čelí. Navrhovaná řešení, vyplývající z identifikovaných problémů, mají potenciál posílit týmovou dynamiku, zvýšit viditelnost střediska a stanovit jasnější směr pro budoucnost. Důležitost dlouhodobé spolupráce s komunitou na sídlišti Máj a důraz na péči o sociálně znevýhodněné skupiny ve společnosti je nezastupitelným prvkem pro dosažení udržitelného rozvoje a úspěchu organizace. Získané poznatky a navrhovaná opatření nabízejí cenný vstup pro budoucí práci střediska a jeho snahu o efektivnější a udržitelnější poskytování služeb mladým lidem v komunitě.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

BÁRTA, Jiří. *Strategické plánování pro neziskové organizace: Jak rozhodovat o budoucnosti vaší organizace*. Praha: Nadace rozvoje občanské společnosti, 1997. 125 s. ISBN 80-902302-0-2.

HENDL, J. *Kvalitativní výzkum*. Praha: Portál, 2016. 438 s. ISBN 978-80-262-0982-9.

CHMEL, Z. *Propagace, public relations, media*. Brno: Ante, 1997. 90 s. ISBN 80-902404-2-9

KAPLÁNEK, M. *Výchova v salesiánském duchu*. Praha: Portál, 2012. 115 s. ISBN 978-80-262-0126-7.

MIŠOVIČ, J. *Kvalitativní výzkum se zaměřením na polostrukturovaný rozhovor*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2019. 292 s. ISBN 978-80-7419-285-2.

ŠEDIVÝ, Marek; MEDLÍKOVÁ, Olga. *Úspěšná nezisková organizace*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2009. 160 s. ISBN 978-80-247-2707-3.

VÝROST, J. et al. *Sociální psychologie. Teorie, metody, aplikace*. Praha: Grada, 2019. 759 s. ISBN 978-80-247-5775-9.

Internetové zdroje

Čtyrácký zpravodaj, 2021. *Otevřené kluby*. Léto 2021, str. 5. [online]. [cit. 12.09.2023]. Dostupné na: <https://www.sasmcb.cz/wp-content/uploads/Zpravodaj-2021-leto-mens%C3%AD.pdf>

ČTK, 2023. *V sociálních službách chybí 3000 pracovníků, třikrát víc než v r. 2020*. [online]. [cit. 27.2.2024] České noviny. Dostupné na: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/2440347>

Enabling Guide, 2023. *Sheltered Workshops*. [online]. [cit.: 27. 2. 2024]. Dostupné na: <https://www.enablingguide.sg/im-looking-for-disability-support/child-adult-care/sheltered-workshops>

Generali Česká pojišťovna, 2023. *Firemní teambuilding: Proč je důležitý a jak ho uspořádat*. [online]. [cit.: 27.2.2024] Dostupné na: <https://www.generaliceskaprofi.cz/ze-zivota/firemni-teambuilding-proc-je-dulezity-a-jak-ho-usporadat>

Hauke, M., 2015. *Syndrom vyhoření v pomáhajících profesích*. SeniorZone. [online]. [cit.: 27.2.2024]. Dostupné na: https://www.seniorzone.cz/33/syndrom-vyhoreni-v-pomahajicich-profesi-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4ErIHWTr4_CGKgc-LHCjo4PY/

Charita Česká republika, 2017. *Dobře odvedená sociální práce nemá být vidět*. [online]. [cit.: 27.2.2024]. Dostupné na: <https://www.charita.cz/aktuality/z-domova/dobre-odvedena-socialni-prace-nema-byt-videt/>

Kvapil, J., 2021. *Vztah založený na důvěře je naší společnou cestou*. Salesiánský magazín. [online]. [cit.: 27.2.2024]. Dostupné na: <https://www.sdb.cz/magazin/vztah-zalozeny-na-duvere-je-nasi-spolecnou-cestou/>

Korcová, L., 2023. *Úzkosti až sebevražedné myšlenky. Covid prohloubil psychické potíže u mladistvých, varují odborníci*. iRozhlas. [online]. [cit.: 27.2.2024]. Dostupné na: https://www.irozhlas.cz/zivotni-styl/zdravi/depese-deti-psychicke-potize-dusevni-zdravi-pandemie_2302260800_pat

Kaczor, M., 2019. *Duševní hygiena sociálního pracovníka a její podpora ze strany zaměstnavatelů a vzdělavatelů jako zásadní činitelé kvalitní praxe*. Fórum sociální práce. [online]. [cit.: 27.2.2024]. Dostupné na: https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/115635/Michal_Kaczor_9-27.pdf?sequence=1&isAllowed=y#:~:text=DUŠEVNÍ%20HYGIENY%20V%20SOCIALNÍ%20PRÁCI&text=Konkrétně%20se%20jedná%20o%20následuj%C3%ADc%C3%AD,hospodařen%C3%AD%20s%20časem%20a%20sebevýchova.

LOMUNNO, M., 2023. *Zůstávám ve službě mladým lidem v nouzi*. [online]. [cit. 10.09.2023]. Dostupné na: <https://www.sdb.cz/wp-content/uploads/2023/10/sm-5-2023-web.pdf>

Nottrodt, J., 2023. *13 reasons why team building is important*. HRMorning. [online]. [cit.: 27.2.2024]. Dostupné na: <https://www.hrmorning.com/articles/why-is-team-building-important/>

Pavezková, H., 2023. *Rozdíly v odměňování sociálních pracovníků v různých resortech*. Časopis sociální práce. [online]. [cit.: 27.2.2024]. Dostupné na: <https://socialniprace.cz/fakta-legislativa-dokumenty/rozdil-y-v-odmenovani-socialnich-pracovniku-v-ruznych-resortech/>

Průměrné platy. [online]. [cit.: 27.2.2024]. Dostupné na: <https://prumerneplaty.cz/pozice/socialni-pracovnik#:~:text=Průměrný%20plat%20na%20pozici,je%20hodinová%20mzda%20161%20Kč%20>

Římskokatolická farnost Hlinsko, 2024. *SHM – Salesiánské hnutí mládeže*. [online]. [cit.: 5.9.2023]. Dostupné na: <http://farnosthlinsko.cz/shm/>

Salesiánské hnutí mládeže, 2024. *Vítejte na stránkách Salesiánského hnutí mládeže*. [online]. [cit.: 5.9.2023]. Dostupné na: <https://www.shm.cz>

Salesiánské středisko mládeže České Budějovice, 2024. *Prevence kriminality mládeže*. [online]. [cit.: 5.9.2023]. Dostupné na: <https://www.sasmcb.cz/financovani-a-projekty/prevence-kriminality-mladeze/>

Salesian Missions, 2024. *Philippines*. [online]. [cit.: 5.9.2023]. Dostupné na: https://salesianmissions.org/salesian_country/philippines/

Salesian Missions, 2022. *Slovakia: Salesian missionaries provide support for Ukrainian refugees*. [online]. [cit.: 7.9.2023]. ReliefWeb. Dostupné na: <https://reliefweb.int/report/slovakia/slovakia-salesian-missionaries-provide-support-ukrainian-refugees>

Salesian Missions, 2021. *Human Rights Day: Salesian Missions highlights programs that ensure youth understand their rights*. [online]. [cit.: 7.9.2023]. ReliefWeb. Dostupné na: <https://reliefweb.int/report/colombia/human-rights-day-salesian-missions-highlights-programs-ensure-youth-understand-their>

Salesiánské středisko mládeže České Budějovice. *Dokumenty organizace*. [online]. [cit.: 12.09.2023]. Dostupné na: <https://www.sasmcb.cz/o-nas/dokumenty-organizace/>

Salesiánské středisko mládeže České Budějovice. *Naše činnosti*. [online]. [cit.: 12.09.2023]. Dostupné na: <https://www.sasmcb.cz/nase-cinnost/otevrene-kluby/>

Salesiánské středisko mládeže České Budějovice. (2024). *TISKOVÁ ZPRÁVA — dopady reformy regionálního školství*. [online]. [cit.: 27.2.2024]. Dostupné na: <https://www.sasmcb.cz/aktuality/tiskova-zprava-dopady-reformy-regionalniho-skolstvi/>

Salesiáni Dona Bosca, 2024. [online]. [cit.: 27.2.2024]. Dostupné na: <https://www.sdb.cz/kde-jsme/ceske-budejovice/>

Soukupová, G., 2023. *Fenomén dnešní doby: Marketing na sociálních sítích*. [online]. [cit.: 27.2.2024]. Dostupné na: <https://www.seoconsult.cz/blog/fenomen-dnesni-doby-marketing-na-socialnich-sitich#:~:text=Marketing%20na%20sociáln%C3%ADch%20s%C3%ADt%C3%AD%20zlepšuje,sociáln%C3%AD%20s%C3%ADt%20trochu%20jiný%20účel.>

Škápíková, J., et. Moravec, D., 2015. *Vzlétnout jako Fénix z popela*. [online]. [cit.: 27.2.2024]. Český rozhlas. Dostupné na: <https://temata.rozhlas.cz/vzletnout-jako-fenix-z-popela-7602829>

Taarana, 2022. *The Benefits of Sheltered Workshops as Social Enterprises*. [online]. [cit.: 27.2.2024]. Dostupné na: <https://www.taarana.org.my/helpful-tips/the-benefits-of-sheltered-workshops-as-social-enterprises/>

Vajsejtlová, B., 2021. *Covidová generace: Děti ztrácejí motivaci a kamarády. Zvlčily a trpí úzkostmi*. DeníkN. [online]. [cit.: 27.2.2024]. Dostupné na: <https://denikn.cz/549345/covidova-generace-deti-ztraceji-motivaci-a-kamarady-zvlcily-a-trpi-uzkostmi/>

WYD DON BOSCO, 2024. *Salesian Youth Movement*. [online]. [cit.: 5.9.2023]. Dostupné na: <https://wyddonbosco23.pt/en/sym/>

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK, GRAFŮ

Obrázek 1 - logo Čtyři Dvory Zdroj: Salesiánské hnutí mládeže	11
Tabulka 1: Pracovní doba a zkušenosti	17
Tabulka 2: Problémy a výzvy	17
Tabulka 3: Budoucnost střediska	18
Tabulka 4: Příčina problémů a řešení	18
Tabulka 5: Komunikace ve středisku	19
Tabulka 6: Návrhy na zlepšení situace	19
Tabulka 7: Oblasti, které by mohly přinést pozitivní změny a rozvoj	19